

KALEVALAN AINO-TARU.

Moni varmaan ihmettelee kuullessaan, että Kalevalan Aino-tarua tahdotaan teosofisesti pohtia ja selittää. Tämä kertomus on näet Kalevalassa esitetty niin ihmeen luonnollisena – „realistisena“ – ja samalla runollisen viehättävänä, että tuntuu siltä kuin se kokonaan pilattaisiin, jos sitä yritetään vertauskuvallisesti selittää. Aino, jos mikään henkilö, tulee meille tutuksi ja eläväksi, jokainen meistä tuntee tuon nuoren viattoman tytön, jonka sielussa oma itse ei ole vielä herännyt ja joka ei vielä rakkaudesta mitään tiedä. Ainolle tulee kosija – vanha mies, joka ei häntä ensinkään miellytä, ja hän kauhistuu ja suree sitä niin paljon, että hän lopulta ottaa itseltään hengen. Tämä kertomushan on miltei sentimentaalinen, ylen tunteellinen, me sanomme, sillä meidän aikanamme ehkeivät useimmat nuoret tytöt ole noin runollisia, noin hienoja, puhtaita, avuttomia, etteivät he osaa muuta kuin heittäytyä mereen silloin kun isä ja äiti tahtoo heitä pakottaa naimaan. Mutta kuitenkin emme voi olla ihailematta Ainoa, joka niin paljon arvoa pani elämälleen ja omalle runolliselle käsitykselleen luonnosta ja ihmisyydestä, että hän mieluummin kokonaan luopui elämästä kuin möi itsensä.

Kuinka tätä tarua voisi selittää vertauskuvallisesti, me kysymme. Etevimmat taiteilijamme ovat Ainosta saaneet aiheita taideluomuksiin, tauluihin, veistoksiin ja näytelmiin, ja meidän täytyy tunnustaa, että sellaisenaan tämä runosikermä antaa erinomaisen kuvan Suomen kansan kaunotunteesta, sillä näitä tällaisia henkilöitä kuin Aino ei paljonkaan tapaa kirjallisuudessa.

Kuitenkin on tarkoitukseni koettaa tätä tarua selittää toiseltakin puolelta.

Muistelkaamme ensin, minkälainen on tämän tarun sisältö. Mitä siinä kerrotaan?

Vanha viisas Väinämöinen jo esiintyy ihmisenä ja runoilijana, hänen maineensa on levinnyt Pohjolaan asti. Silloin Joukahainen, nuori mies, ylpeä viisaudestaan ja taidostaan, ihmettelee itsekseen: onko olemassa sitä urosta, joka olisi tiedossa minun vertaiseni? Hän lähtee tapaamaan Väinämöistä. He kohtaavat toisensa ja kilvan laulavat ja koettavat parastaan, mutta Väinämöinen voittaa ja laulaa Joukahaisen lietteeseen. Silloin tämä pätöinen poika rukoilee armoa, mutta Väinämöinen ei mistään lunnaista huoli, laulaa vain Joukon yhäti syvemmälle, kunnes hän viimein lupaa oman sisarensa Väinämöiselle puolisosiksi. Silloin Väinämöinen ihastuu ja päästää hänet suosta. Joukahainen tulee allapäin kotiinsa ja suree sekä sitä, että tuli voitetuksi, mutta myöskin, että tuli luvanneeksi Aino-sisarensa. Itkien hän saapuu kotiinsa. – Kalevan uroot usein itkevät – ja kun vanhemmat ja siskot kysyvät syytä, niin hän vastaa: siksi itken, että tulin luvanneeksi Aino-sisareni Väinämöiselle puolisosiksi.

Mutta äiti ihastuu: sitäpä aina olen toivonut, että Aino saisi kuuluisan ja viisaan miehen. Ainopa itse tuon kuullessaan tulee yhtä suruiseksi kuin veljensäkin, hän ei sano tahtovansa mennä, hän rakastaa kotia, isää, äitiä, siskoa, veljeä, hän tahtoo leikkiä kotoisella nurmella, ei tahdo mennä vieraaseen maahan. Äiti lohduttaa: onpa onnea muuallakin, kasvaa marjoja aholla, ei ainoastaan isän kotona.

Sitten kerrotaan, kuinka Aino on ulkona koivumetsässä vastoja tekemässä ja silloin tulee vanha Väinämöinen, ja kun näkee tuon kaunoisen tytön kauniine koristuksineen, sanoo hänelle: älä muille noin pukeudu vaan minulle kannan ristisi ja helysi. Mutta Aino syvimmissä sydämessään loukkaantuu ja tuskastuu, heittää päältänsä nuo koristeet: „sinulle en minä ikänäni tahdo tulla!“ hän huudahtaa ja rientää kotiinsa. Kun siellä isä, veli, sisko, kysyvät häneltä, mitä hän itkee, sanoo hän vain heille hukanneensa koristeet. Mutta kun hän tulee äitinsä luo ja äiti kysyy: miksikä itket? silloin hän kertoo äidille: „minä tapasin metsässä tuon vanhan miehen, joka minut tahtoo omakseen, enkä tahdo hänelle mennä.“ Mutta äiti ei ota

osaa lapsensa suruun vaan yhä sanoo: „sinä kiittämätön lapsi, sinun pitäisi olla iloinen siitä, että Väinämöinen sinut tahtoo omakseen. Tiedätkö, siellä on aitassa vielä paljon kalleuksia, seitsemän arkkua, Kuuttaren kutomia, Päivättären kehräämiä, sieltä etsi ja korista itseäsi ja ole iloinen, että pääset sellaiselle miehelle.“

Aino vain itkee ja valittaa: parempi olisi ollut olla syntymättä, miksikä minä olen maailmaan tullut? Mutta kun hän jää yksin, menee hän aittahan mäelle, katselee kaikkia kalleuksia, pukee ne päälleen ja ajattelee: parasta on, että menen mereen. Hän lähtee ulos kävelemään, kulkee kolme päivää metsässä, tulee sitten meren rannalle ja siellä hän istuu ja itkee yön ajan. Mutta kun aurinko nousee, näkee hän niemen nenässä kaukana aalloissa kolme neitosta, ja aurinko paistaa niin kirkkaasti paateen ja hän heittäytyy mereen. Vielä hän puhuu kuollessaan: tähän nyt vaivun ja haihdun mereen ja vereni ja kyyneleeni muuttuvat vedeksi ja kaikki, mitä minulla on, muuttuu luonnon eri osiksi ja voimiksi ja minä katoan ja hukun.

Tällainen on se Aino-kertomus, näin elävä, näin luonnollinen aivankuin romaaneissa voi tapahtua. Kuinka sitten tätä voisi „selittää“? Rohkeata se on, enkä minä puolestani uskaltaisi sitä yrittää – kertomus on niin hieno ja kaunis sellaisenaan – ellei siinä olisi yksi kohta, joka minun silmissäni pilaa kaiken eli muuttaa kertomuksen sellaiseksi, että sitä täytyy selittää jollakin lailla. Tämä kohta on se, että Väinämöinen kosii Ainoa ja tahtoo häntä omakseen. Vakaa, vanha, viisas tietäjä, laulaja, esitetään tällaisena armastelijana, nuoren tytön kosijana. Minua on aina ennen ihmetyttänyt, miltei loukannut tämä asia. Miksei sitten Väinämöisen paikalla ole joku toinen, nuorempi mies, jos kerran tämä on vain kertomus tavallisesta työstä ja hänen seiluelämästään? Miksi sinne on Väinämöinen pantu, joka kaikin puolin oli kunnioitettava ja aina esiintyy merkillisenä runoilijana, suurena tietäjänä? Kuinka hän rupeaa nuorta tyttöä ahdistamaan niin pitkälle, että tyttö lopulta hukuttaa itsensä? Mikä urho se on, tuollainen halpamainen vanhus?

Näin on minusta aina tuntunut ja olen ihmetellyt tätä epäesteettistä kohtaa, kuinka tämä on voinut Kalevalaan joutua. Jos se vain on elämästä otettu realistinen kuvaus, olisi pitänyt olla toinen mies siinä eikä Väinämöistä näin solvata. Mutta koska Aino-episoodi läheisesti liittyy Joukahaisen kilpalaulantaan, näkyy selvästi, että siinä on tarkotus takana, ja tämä antaa mielestäni aiheita siihen, että voi Aino-tarua käsittää vertauskuvallisesti. Sillä mikä on Väinämöinen? Väinämöinen, kuten viimeksi jo oli puhetta, on Kalevalan vertauskuvastossa Logos, Jumalan Poika, Kristus, Totuuden Henki. Hän on se henki, joka asuu luonnossa ja samalla joka ihmisen sisässä. Ja kun me pidämme tästä kiinni ja sitten ajattelemme, että Aino-tarua olisi selitettävä vertauskuvallisesti, niin heti ymmärrämme, että Kalevalaan on kätkeyty suuri viisaus Aino-tarussakin. Ulkonaisesti Aino-taru kuvaa, kuinka ei rakkaudessa eikä avioliitossa saa käyttää väkivaltaa, koska rakkautta ei voi komentaa; samalla tavalla sen vertauskuvallinen käsitys sanoo meille, ettei pakko ja väkivalta saa tulla kysymykseen muillakaan aloilla, ei missään suhteessa, ei henkisessä kehityksessä eikä uskonnossa. Siinä useimmat ihmiset erehtyvät ja tahtovat käyttää väkivaltaa, tahtovat toista käännäyttää ja saattaa mukautumaan heidän opinkappaleittensa, heidän elämäkäsityksensä, heidän siveyssääntöjensä mukaan. Mutta pakolla ei voi henki kehittyä. Henkisen kehityksen sisäinen edistyminen on vapaaehtoisuutta, se on vapaan tahdon ilmaus, ja jos jotkut käsittävät väärin – jos ihminen itse käsittää väärin – ja luulee voivansa käyttää pakkoa itsensä tai muitten suhteen, erehtyy hän ja elämä sen hänelle paljastaa. Jos hän minkäänlaisesta turhamaisuudesta tai uhkamielisyydestä luulee voivansa kehittää itseään henkisesti, eksyy hän harhaan. Tätä on tahdottu esittää Aino-tarussa, sillä tässä käytämme psykologista, sielutieteellistä avainta sitä selittääksemme. Se on kertomus ihmissielusta.

Väinämöinen on Henki, Kristus, totuuden ääni, ihmisen opettaja. Joukahainen on ihminen, sielu vielä nuorena ollessaan, kehittymätön ihminen. Hän on käytännöllisesti materialisti, sillä hän ei vielä usko muuhun kuin personalliseen, ulkonaiseen maailmaan, aistillisiin voimiin ja omiin aisteihinsa. Entä Aino? Aino on tuon saman ihmisen sisar, s. o. hänen sielunsa kaunein puoli, sen kaunein tuoksu, sen iankaikkinen sisältö. Äiti taas on koko luonto ja vielä lähemmin se on ruumis.

Mitä tässä silloin kuvaa Joukahaisen ja Väinämöisen kilpalaulanto? Se kuvaa ylpeilemistä omasta etevyydestään. Ihminen on aina sellainen personallisena olentona, kun hän on vähän kehittynyt ja tullut sivistyneen ihmiskunnan tasalle. Hän on itsestään ylpeä eikä luule mitään toista olevankaan. Hän ei oikeastaan silloin usko Jumalaan, ei näkymättömiin maailmoihin, ei mihinkään korkeampaan, hän ei tahdo otaksuakaan, että voisi olla mitään syvempää tietoa kuin hänen pintapuolinen tietonsa ja sivistyksensä. Kun hänelle puhutaan, että löytyy tietäjiä, viisaita, ja että ihminen voi kehittyä henkisesti, niin että hän saavuttaa yliaistillisia voimia ja yliaistillista tietoa, nauraa hän sille. „Enhän minä ole mitään sellaista havainnut, en ole nähnyt enkä kokenut; kuinka sellaista voisi olla olemassa?“ Tämä on sangen tavallista. Näin ihminen määrättyllä kehitysasteella ajattelee ja vaikei hän niin selvästi ajattelisikaan, niin hän sen tuntee ja koko hänen sieluelämänsä perustuu sille edellytykselle.

Mutta samalla hän myös ajattelee: jos on mitään korkeampaa, näyttäköön sitten itse elämä, tulkoon se näkyviin. Ja silloin tulee Väinämöinen. Ihminen aivan kuin omalla epäuskollaan, ylpeydellään kutsuu luokseen totuuden henkeä, syvempää ymmärtämystä ja elämäntietoa. Se tulee hänen luokseen ja silloin hän hämmästy, sillä minkälaisena se tulee? Se tulee nöyryyttävänä voimana, kaikenlaisina kokemuksina, se heittää hänet suruihin, tuskaan, kärsimykseen, – elämä näyttää kohtelevan häntä kovakouraisesti.

Ajatelkaamme lisäksi, että ihmissielun elämä kulkee kautta monen ruumistuksen. Kun hän ensin on tuolla tavalla ylpeä ja uhmaileva ja luulee päässeensä jo tiedon huippuun, vaikka hän vielä tuntee vain pintapuolisimmat asiat, niin elämä häntä opettaa. Viisauden henki puhuu hänen sisällään samalla kuin se häntä ulkonaisesti nöyryyttää. Se antaa hänen kokea tuskaa ja lopuksi upottaa hänet aivan suohon syvälle. Hän tuntee maan pettävän jalkojensa alla, hän ei tiedä, minkä päällä seista. Koko se maailmankatsomus, mikä hänellä oli, aivan hajoaa hänen edestään, hän ei löydä enää kiintopistettä, hänen silmiensä edessä kaikki mustenee. Hän kysyy itseltään: mitä on ihminen, mitä on elämä, onko Jumala olemassa, mikä on meidän kohtalomme, mistä minä olen tullut, mihin minä olen menevä?

Viisauden voima, elämän henki vain laulaa hänet yhä syvemmälle suohon, antaa yhä suuremmat tuskat ja synkemmän epätoivon. Lopulta sitten ihminen ajattelee: enkö vielä voisi tulla onnelliseksi? Enkö voisi palata takaisin entiseen elämään? Minä luovun rikkaudesta, luovun kunniaista, luovun kaikesta, kunhan vaan saan elää niinkuin ennen ja tuntea olevani oma itseni. Voinhan tulla toimeen vähemmälläkin rikkauksella, mutta tahtoisin vain tuntea vielä olevani oma itseni.

Mutta elämä häntä nöyryyttää ja puhuu yhä hänen sielulleen. Tämä tietysti ei myöskään tapahdu yhdessä ainoassa elämässä, vaan monessa. Se on ihmissielun pitkä kokemuskausi aina siihen, kunnes hän lupaa itsensä lunnaksi. Hän voi tämän tehdä pian, voi myös viivyttää kauan. Mutta viimein hän sanoo: minä annan itseni sinulle, elämä, ota paras minusta itsestäni, ota Aino, ota se, mikä minussa on Aino. Silloin elämä, totuuden henki sanoo: nyt valitsit oikein. Se on oikea päätös, itsesi sinun täytyy minulle antaa.

Ja sitten elämän ääni lakkaa kuulumasta. Ihminen taas huomaa olevansa oma itsensä. Hän on aivankuin nähnyt, että on muuta olemassa, hän on kuullut totuuden äänen, hän tietää

nyt että on olemassa Jumala, on olemassa korkeampi olemassaolo, hän tietää, mitä on tämä elämä. Mutta on aivankuin hän liian äkkiä olisi saanut tämän tiedon, hän ei voi sitä sulattaa. Hän vaatimalla vaati sitä, hän oli ensin ylpeä ja sanoi elämälle: mikset sinä minulle näytä, jos toisille näytät? Sitten hän sai vähän nähdä elämän salatusta sisällöstä, näki vilahduksen Hengestä, ja kun taas herää tavalliseen tajuntaansa, kun hän nousee ylös suosta ja lähtee kulkemaan kotia päin – silloin hän on alla päin. Hän on tuskissaan siitä, ettei hän enää saakaan elää sellaisena kuin ennen, siitä ettei hän enää ole entinen Joukahainen, ja hän toistaa itsekseen: minä olen luvannut itseni, minä olen antanut itseni lunnaiksi totuuden hengelle. Ainon olen luvannut pois.

Tämä tekee hänet niin surulliseksi ja hänen sielunsa, hänen oma sisäinen sielunsa, joka on vielä nuori, se ottaa hänen suruunsa osaa. Mutta vanhemmat iloitsevat – s. o. ruumis ja luonto iloitsevat, sillä luonto tietää ja meidän ruumiimme vaistomaisesti tuntee, että henkinen kehitys on sille helpotus. Kun ihminen kehittyy henkisesti, silloin myös luonnon ainehiukkaset puhdistuvat, niille tulee keveämpi elämä, niinkuin apostolikin sanoo: Koko luomakunta huokailee tuskissaan odottaen Jumalan Poikien ilmestymistä. Luonto iloitsee siitä, että pieninkin sanoma kuuluu: nyt joku ihminen alkaa elää korkeampaa elämää. Ja ihmisen sisässä kuuluu ääni, aivan kuin hänen oma ruumiinsa puhuisi: mitä sinä pelkää ja suret? Jos sinun täytyykin jättää vanha elämä, niin onnea on sinulla odotettavana tuossa uudessa toisessakin elämässä.

Mutta vielä ihmisen sielu kauhistuu viisautta. Se kauhistuu, sillä viisaus on sen mielestä niin vanha ja niin kylmä; viisaus vetää ihmisen aivan pois jokapäiväisestä elämästä, siitä elämästä, joka on hänelle tuttu. Viisaus on sellainen ääretön avaruus ja tyhjiys, sellainen merkillinen elämä, jossa ihminen on melkein kuin olematon, niin ettei hän tiedä, kuka on, hän ei tunne itseään, hän vaipuu, hän hajoaa siihen viisauden avaruuteen, suureen jumalalliseen elämään, hän kadottaa itsensä.

Näin nyt tuntuu ihmisen sielussa: minunko pitäisi kehittää itseäni, minunko pitäisi aivan luopua itsestäni, luopua kaikesta tästä vanhasta, jota rakastan, koko tästä personallisuudestani, tästä kaikesta tutusta? Ja minkä takia, tuon kolkon, kylmän, tunteettoman elämän takia? Näin sielu aina ajattelee ja lykkää luotaan hengen, ponnistelee vastaan: en minä tahdo sentään kehittyä henkisesti, en tahdo antautua totuuden helmaan, en tahdo lähteä ulos tuohon tuntemattomaan elämään. Ne, jotka ovat kokeneet, ne tietävät tämän sielutilan.

Sitten ihmisen sielu katselee itseään, kuinka se on korea ja kaunis, sillä on nauhat ja koristeet, se surulla ajattelee: näistäkin kaikista minun pitäisi luopua, ja silloin sielua kohtaa viisaus. Ihminen kuulee sisässään totuuden äänen, joka sanoo: niin se on; ainoastaan minua varten sinä nyt saat käyttää kaikkia noita kykyjäsi, kaikkia noita ominaisuuksiasi, jotka ovat tehneet sinut rakastettavaksi ulkomaailmassa, kauniiksi toisten ihmisten silmissä. Nyt et enää saa ajatella itseäsi, et saa käyttää kaikkia niitä omaksi hyödyksesi etkä toisten personalliseksi hyödyksi. Kaikki, mitä sinussa on kaunista ja taiteellista, se on pyhitettävä minulle, sillä nyt olet minun omani.

Silloinpa tulee ihmisen sieluun sellainen tuskan hetki, että hän heittää luotaan kaikki nuo koristukset. Hän aivankuin heittää luotaan kaikki nuo kyvyt: sitten minä en käytä niitä ollenkaan, en minä osaa niillä palvella, en tahdo. Minä en osaa niillä tehdä mitään. En ollenkaan tunne halua kaikkiin noihin kykyihin, kaikkeen siihen, mitä ihailin, ja mitä muut ihailivat. Kaikki se on nyt tyhjää, minä en sitä kärsi, heitän kaiken pois luotani.

Me näemme monasti ihmissieluja, jotka ovat tällä kohdalla. Ne ovat sellaisia, joilla on taiteellisia kykyjä, joilla on sielussaan vetovoimaa jotakin luomaan. He tahtoisivat mielellään olla oikein etevä taiteilijoita, suuria neroja, heissä on merkillinen kunnianhalu, he tahtoisivat luoda jotakin suurta, mutta samalla myös ajattelevat sivumennen: sitten samalla tahtoisin, että ihmiset minua rakastaisivat, kunnioittaisivat, että itse olisin jotakin suurta. Tällaisia ihmisiä on paljon. Jotakin he voivat saada aikaan, mutta sisässään he ovat aina tyytymättömiä, he väsyvät kesken ja ajattelevat: mitäpä minä viitsisin. He ovat tulleet juuri tälle kohdalle ja ovat väsyneet, eivät jaksa, eivät voi tehdä mitään, niinkauan kuin salaisesti vielä yrittävät palvella itseään. Toiset ovat entisissä elämässään voineet tehdä nuo kokemukset ja saattavat tässä elämässä olla sellaisia pessimistejä, synkkiä olentoja, joilla on paljon mahdollisuuksia, mutta ei sisäistä tarmoa niitä toteuttaakseen. Jokainen näkee, että he voisivat suurta saada aikaan, mutta he eivät jaksa, ja se johtuu siitä, että totuuden henki on puhunut heidän sisässään ennen ja sanonut: minua sinun tulee palvella eikä itseäsi, ja sitä ne eivät ole vielä oppineet, ne eivät ole vielä uskaltaneet astua sitä askelta itsensä kieltämisessä, oman kunnian, oman etevyyden ja menestyksen hylkäämisessä totuuden palvelemiseksi. He eivät mielestään ole vielä kylliksi totuutta nähneet, eivät tiedä, mitä on totuus, se on aivankuin unohtunut heiltä ja sentähden he ovat tuossa Aionon tuskassa, Aionon ristiriidassa, he heittävät helmet luotaan, itkevät ja lähtevät kotiin. Ja sitten he peittelevät sekä itseltään että muilta, kuinka heidän laitansa on. Omalle luonnolleen, „ruumiilleen“ he vain sen tunnustavat yksin olleessaan, tunnustavat ja myöntävät: sieluni on kuollut, sieluni on rikki, revitty ja onneton, en tiedä, mitä tahdon, minä en tahdo sitä, mitä tunnen sisässäni. Olen kuullut sisässäni tuon äänen, että minun pitäisi totuutta palvella, sitä en tahdo, en jaksa, en kykene. Enkä taas voi elää tavallistakaan elämää, en jokapäiväisyyteen unohtua, minun sieluni on kuollut.

Silloin kyllä vielä luonto – äiti –, ruumis, toinen ääni ihmisen sisässä sanoo: älä kadota rohkeutta, älä kadota malttiasi, tiedä, että sinun täytyy odottaa merkillistä tulevaisuutta, jos nyt uskallat ottaa tuon askeleen pois omasta itsekkyydestäsi ja itsestäsi. Jätä nuo vanhat unelmat. Jos katselemme sisästäpäin, näemme, että ihmissielu tällä asteella on innostunut astrali- ja mentali-elämään, mielikuvituksen avariin aloihin: ah, kuinka elämä on runollista astrali- ja äly-tasolla. Jos siellä osaatte kävellä ja katsella, näette, kuinka ihmisen personallinen fantasia, mielikuvitus voi luoda hänelle mitä onnea tahansa, jos se vain on sellaista puhdasta, kaunista ja ihanaa. Sellaista on elämä astrali- ja älytasolla, ja ihmissielu on Aionon tilassa ollessaan aivankuin nukahtanut tuollaisiin unelmiin. Se ei ole herännyt vielä tuollaisesta näkymättömän maailman unesta, se tahtoo kulkea ja vaeltaa noissa ihanissa unelmissa.

Mutta totuus, joka on ylemmillä tasoilla, Kristus-henki, joka panee ihmisen kehittymään, tahtoo, että hän tästä nousisi ja huutaa alas noihin mielikuvituksiin. Sitten luonto, ruumis, se sanoo: no, mutta sinähän saat nuo kaikki ja paljon enemmän, sillä sinä saat kaikki minun salaisuuteni, minun aarteeni, niinkuin äiti sanoi: mene aittaan, aukaise seitsemän arkkua, saat kaikki minun kalleuteni, minulla oli nuorena ollessani kolme päivää päälläni nuo ihanuudet.

Näin puhuu luonto hänelle: mikset ole rohkea? Kaikki salaisuuteni annan sinulle, luuletko, että sinun täytyy olla alastomana, rumana? paljon kauniimmat vaatteet ja helmet ja nauhat annan sinulle, saat pukea itsesi häväyaatteisiin, ole vain rohkea! Mutta Aino – sielu Aionon kohdalla – on liiaksi väsynyt, se on liian aikaisin herännyt eikä jaksa vielä. Sentähden se vain mielikuvituksen silmällä katselee noita ihanuuksia, se kyllä tietää: niitä on, ja pukeutuu mielikuvituksessaan niihin, mutta sitten se lähtee ulos elämään – ja kuitenkin se on vain tuo sama elämä. Tuo sama mielikuvituksen maailma, astrali- ja mentali-elämän suuri meri – se vetää sielun takaisin aineeseen, kuolemaan ja syntymään uudestaan. Näin käy ihmisen sielun,

kun se ei vielä ole herännyt oman voimansa tuntemiseen vaan on nuori Aino-tyttö, joka tahtoo elää noissa mielikuvitelmissaan.

Nyt elämme juuri sellaisessa ajassa, että ihmissielu ei niin usein tee Ainon lailla. Joskus vieläkin ihminen voi murhata itsensä, sentähden ettei hän tahdo olla mukana tässä elämässä, fyysillisessä näkyvässä elämässä, joka on meidän koulumme, vaan tahtoo elää unelmissaan, itsensä luomassa harhamaailmassa. Missä on onni, puhtaus, kauneus? hän kysyy silloin. Tämä elämä on raskasta, rumaa, kolkkoa. Mutta useimmissa ihmissieluissa jo nykyaikana alkaa kehittyä rohkeus, luottamus, toivo, ja he alkavat tuntea, että tässä näkyväisessä elämässä sittenkin on löydettävissä mielikuvitusten toteutus. Ihanteiden maailma, mielikuvituksen ihanuudet on olemassa vain sitä varten, että se täällä toteutettaisiin. Tässä ovat kaikki kauniit unelmamme pantavat täytäntöön. Meidän ei pidä vain kuolla niiden puolesta, ei pidä täyttää ilmapiirimme ihanilla unelmilla ja sitten riistää henki itseltämme ja mennä siihen toiseen maailmaan, vaan pitää ottaa ne alas tähän näkyväiseen maailmaan ja koettaa täällä niitä toteuttaa.

Tämän alkavat ihmiset yhä enemmän huomata. Meidän aikanamme tapahtuu suuri herätys, ääni kuuluu kautta ihmiskunnan: herätkää ymmärtämään, mitä on elämä. Älkää kuluttako sitä pilventakaisiin unelmiin, älkää antautuko tuollaiseen taivas-kaipaukseen, vaan ymmärtäkää, että taivaat ja helvetit ovat teidän sisässänne. Ymmärtäkää, että te itse avaatte portit taivaisiin ja helvetteihin.

Paljon on jo maan päällä ollut helvettiä. Jos katsotaan taaksepäin, kuinka oli ihmiskunnan elämä täällä maan päällä vuosituhansia, vuosimiljonia sitten, täytyy meidän nähdä, että se oli paljon ihanampaa ja runollisempaa. Nyt on helvettiä enemmän toteutettu, mutta juuri sentähden, että helvetti on enemmän tullut ulos tähän fyysilliseen maailmaan, on tullut myös taivasta enemmän, sillä nyt voi enemmän tuntea totuutta. Totuus se on, joka voittaa sekä helvetit että taivaat ja käyttää kummankin mielikuvitukset omaksi edukseen, s. o. totuuden hyväksi, kaikkien hyväksi, ihmiskunnan hyväksi.

Sentähden on Kalevalan Aino-taru samalla vertauskuvallisesti ymmärrettynä aivankuin kuva tuollaisesta vanhemmasta ajasta, jolloin ihmissielu vielä paljon oli Ainon kannalla, mutta samalla se myös muistuttaa mieleemme sen suuren totuuden, joka pitää paikkansa nyt ja aina, ettei ihminen voi kehittyä henkisesti, ellei hän itse tahdo vapaaehtoisesti.

Pekka Ervast.